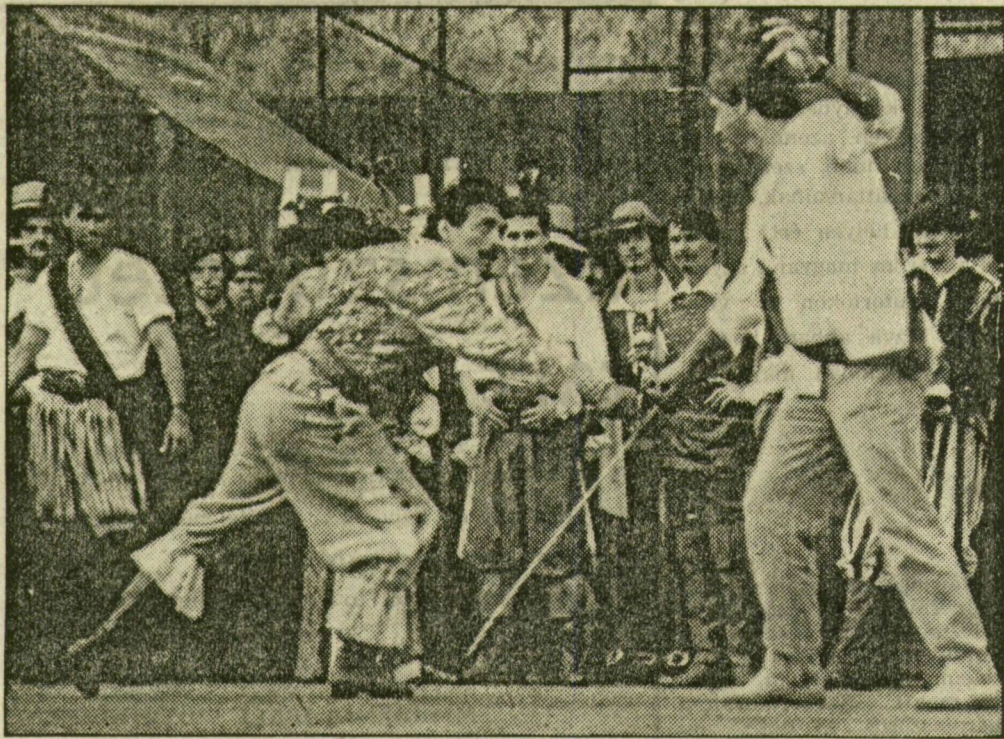

Ki vív, ki festő, ki barát

Szegediek a Cyrano-ból

Nagy László felvétele

Cyrano-nak nemcsak a pengéje vág — vívás közben versel is

Már a színlapon feltűnnek. Egész terjedelmes névsor: *Mentes József, Király Levente, Kőszegi Ákos, Galgó Bence, Kaszás Géza, Bácskai János, Kovács Zsolt, Bognár Zsolt, Both András, Bobor György*... A Dóm téren, a színpadon meg a színpad környékén aztán a valóságosan is, itt is, ott is, jól ismert szegedi színészcsoportok. *Király Levente* Montfleury-ként ágál, hadonászik, bohóckodik a színpadon, hogy aztán *Husztli-Cyrano* jöjjön, „ráfúzzon”, s imígyen lehűtse.

— Ez egyféle „közreműködés” — mondja vagy fél óra múlva odalenn. — Viszont alapvetően nincs különbség „próza” meg „zene” színész között, kis szerep tényleg nem létezik, azon meg kellemesen meg vagyok lepve, mennyire nem tudhatja az ember, mit jelenthet a szakmának, a kollégának néha még egy kis

szerep hatása is. Ugyahogy tulajdonképpen: nagyon jól esik ez az egész... Alig fejezi be *Király Levente*, az ember — kimondott párbajra kénytelen figyelni: *Kőszegi Ákos* vív nagy bösen *Husztli Péterrel*, úgy is mint *Volvert vicomte*. — Nehéz ám — sóhajt pár óra után a fiatal színész. — Az a szerencse, hogy *Husztli*val nagyon jó dolgot. Rendkívül segítőkész, igazi partner. En meg lassanként tényleg vezérvivő leszek, a *Don Carlos*ban *Jakab Tamással* pengézetünk rendesen, most ez... Sohasem játszottam még a szabadterin, s azt hiszem, ez most jelentős tényező lehet a pályámon. Sőt: kimondottan állomásnak tartom, még akkor is, ha úgy érzem, nem ilyen szerepekre vagyok elsősorban hivatott... *Galgó Bence* — testőr. Ő is először lép most a Dóm tér deszkáira.

— Borzasztó furcsa megtalálni, egyáltalán hol is vagyok a színpadon. Aztán kellőképpen alkalmazkodni kell a nem éppen tökéletes hangtechnikához is... Ez a feladat? Kényszermegoldás, mint a szegediek „pót-Antonius” részvétele általában, de amit ez a helyzet kialakít és megkövetel, annak tisztasággal meg kell felelni... — Naná, hogy én is az *Antonius*ba szerződtem eredetileg — mondja *Mentes József* is. — Ez a *Kapucinus* barát most érdekes kis epizódszerep, túl nagy erőfeszítést persze nem nagyon kíván, én viszont eléggé őstag vagyok már a téren, nem lep meg különösebben...

— *Úgy tudom, szinte közvetlenül egy igen érdekes külföldi eseményről érkezett a Cyrano-ba*... — Nemrégiben a bulgáriai *Gabrovóban* megrendezett humor- és szatírafesztiválon vettem részt, a Színművészeti Szövetség küldötteként. Ez az igen fontos, patinás nemzetközi fesztivál minden elképzelhető műfajban igyekszik a humort tükrözteni, nagyon jó előadásokat láttam. — *Más arrafelé a humor?* — Feltétlenül. Mintha terjedősebb, „lassúbb” lenne, mint a miénk, a kevésbé tömör, kevésbé csattanós, sokkal jobban a helyzetkomikumra alapoz. — *Este fél tíz. A Cyrano-próba folytatódik, ismétlés, újra Király Levente váltig mókázó Montfleury-je a színpadon. Ime, itt vagyunk, a mi humorunknál.*

Dolgozat

1987. szeptember 2-át írunk, ez az első tanítási nap. Az újító kedvű tanár néni dolgozatot írat *Nyári élményeim* címmel. A tízéves *Roland* írja:

A névnapomon apukám elvitt a szabadterire. Aznap még nem volt előadás, csak próba. Ismerős volt az egyik egyenruhás néni, aki közel engedett minket a színészekhez. Nagyon izgadtak, mert már jelmezekben kellett lenniük. Hátul, a díszletesek között megpillantottam a tesitanár bácsit, ahogy egy nagy lépcsőt cipelt a történelmi-

A 24. pedagógiai nyári egyetem előadásai a Szegedi Biológiai Központban. *Wieber Mariann* jelmeztervező művész kiállítása a Bartók Béla Művelődési

Központban, augusztus 20-ig.

Papp György grafikusművész lézománcái a *Paletta Galériában*, augusztus 20-ig.

Gubcsi Attila festőművész kiállítása az Ifjúsági házban, augusztus 31-ig.

A *Móra Ferenc Múzeum* állandó kiállításai: *Csongrád megyei porasztbútorok és népviseletek*; *Lucsképpgyűjtemény*; *Móra-emlékszoba*; *A Fekete-házban*: *Vihart arata* — *Csongrád megye munkásságának élete és harcai*

1867—1945; *Buday György* élete és munkássága; *Magyar katonai egyenruhák*; a *Vármúzeumban*: *Szeged múltja, jelene, jövője*; a *Kass Galériában*: *Bélyeg-ek, bélyegtervek, mini-és maxikönyvek Kass János műhelyéből.*

Nemzeti Történelmi Emlékpark (Opusztaszer).

II. Lele József néprajzi gyűjteménye (Szeged-Tápe).

Kenderfonó gyártörténeli kiállítás (Szeged, Rigó utca 5—7.).

Paprikamúzeum (Szeged-Szentmihálytelek).

Nyitás előtt

Főpróba a szabadterin
Megérkeztek a néptáncosok

Utolsó fázisához érkezett *Edmund Rostand Cyrano de Bergerac* című darabjának szabadtéri próbafolyamata: ma, csütörtökön este lesz a főpróba. A holnapi bemutatóig csakis „szabadtéri-visszhangban” hosszúnak mondható idő, egy teljes hét állt a *Madách Színház* művészeinek rendelkezésére, hogy a saját műhelyükben ugyan több mint hetven előadást megért, ám már hónapok óta nem játszott produkciót a dóm előtti deszkákra igazítsák. A *Lengyel György* rendező irányításával dolgozó, több szegedi színésszel kiegészült gárda nagyobb zökkenők nélkül próbált, hősiesen viselven a kánikulát. A sokszereplős romantikus dráma mozgalmas színpadi képekben bővelkedő, látványos szcenikai megoldásokat is alkalmazó (a pirotechnika mellett valódi lovas szekeret is fölvonultató) bemutatója amolyan igazán szabadterire illő, hatásos produkciónak ígérkezik.

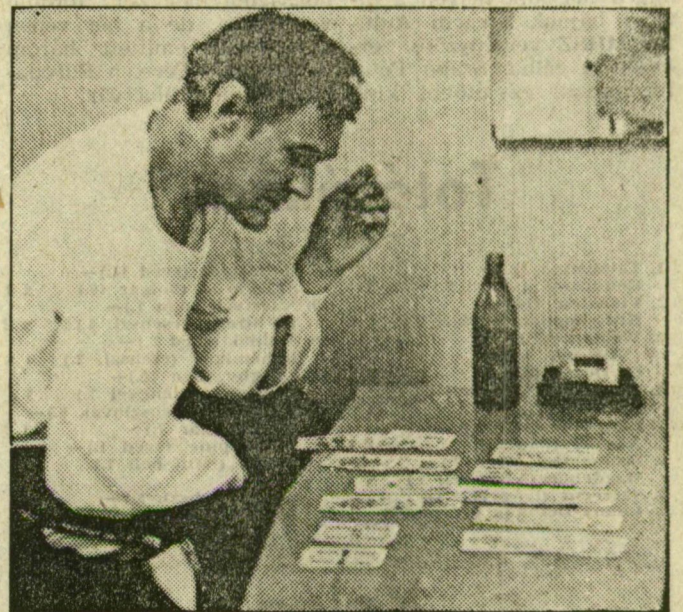
A szabadtéri játékokon kívül az ünnepi hetek másik rangos eseménye, a *nemzetközi szakszervezeti néptáncfesztivál* is megkezdődik pénteken. Tegnap már megérkeztek Szegedre a magyar együttesek, és *Ciprus*, *Bulgária*, az *NDK* és *Franciaország* táncsoportjai. Mi több, délután megkezdtek a jövő pénteken dóm színpadra kerülő gálaműsor, a *Boszorkányok, varázslatok* próbáit. Ma érnek ide a külföldiek közül *Csehszlovákia*, *Jugoszlávia*, *Lengyelország*, *Románia*, és a *Szovjetunió* képviselői. Pénteken már délután a legteljesebb fesztiváli hangulatot is megteremtik a táncosok és a zenészek a *Belvárosban*, tudniillik elpróbálják a délután 5 órakor tartandó megnyitótűnepszeregre a *Széchenyi térről* induló menettáncos felvonulást.

Az ünnepi hetek e hét végi nyitánya előtt, a felkészülés finisében, a „sűrű” napok programjának tervezéséhez megpróbálunk segí-

teni — a „menetrend” pontos ismertetésével. Tehát: pénteken délután 5 órakor: a néptáncfesztivál megnyitója a *Tisza-parton*; este fél 9-kor a *Cyrano* bemutatója a *Dóm téren*, s a néptáncfesztivál első folklórbemutatója az újszegedi szabadterin színpadon. Szombaton délután 4 órakor a néptáncfesztivál külföldi együttesinek *Nemzeti nap* elnevezésű utcai bemutatója a *Múzeum előtt* és a *Dugonics téren*. Este fél 9-kor *Cyrano* előadás a szabadterin és a második folklórbemutató az újszegedi színpadon. Vasárnap délelőtt 11 órakor a *III. szegedi festészeti biennálé* ünnepélyes megnyitása a *Horváth Mihály utcai Képtárban*: délután 4 órától *Nemzeti nap*, külföldi táncosok bemutatói a főttel megegyező helyszíneken; este fél 9-kor *Cyrano*-előadás a szabadterin, s a harmadik folklórbemutató *Uj-szegeden*. Es a sportrajongóknak: a *Maty-éren* pénteken, szombaton és vasárnap a *kajak-kenu IBV futamai*.

A fesztiválhangulatért

Eső veri, szél fújja, nap fakítja a dóm színpadot, nézőteret az év során. A nyári szezon kezdetére azonban rendre eltűnnek a „szepők” — mint idén is. Két és fél millió állt a műszakiak rendelkezésére, hogy a kozmetikát elvégezzék — ez bizony csak a legszembevetőbb szépséghibák kordozására elég. Szektoronként más-más színűre pingálták a lelátót, barnára a világítótoronyokat, kijavították a deszkázatot és az acélszerkezetet, kicserélték a hangszórók egy részét. Azért némi pluszra, kisebb újításokra is futotta: vaslemezek határolják immár a színpad oldalát, ezeket színházi jelképek, maszkok teszik barátságosabbá. Igaz, első nekifutásra meglehetősen apróra sikerültek, ám hamarosan készül a nagyobb változat. Az idén először formaruha különbözteti meg a jegyszedőket — akik ígérnek, udvariasabbak, készségesebbek lesznek, mint valaha —, a bordó öltözéket a Szegedi Ruhagyár ké-

Próbaszünet a művészkлубban: mit mutat a kártya péntekre? (Juhász Jácint)

szította. A szünetben nem kell ezentúl a tér túlsó sarkából a Fesztivál étterem oldalában húzódó, *Zrinyi* utcai mellékhelyiséghez vándorolni: előadásnapokon a közönség rendelkezésére áll a *Kisérletti Fizikai Intézet* „legkisebb helyisége” is.

Művészkлубot rendeztek be a színpad alatti társalgóban, a közreműködők a próbák végéig (éjjel egyig, vagy adott esetben tovább is) nyugodt körülmények között tölthetik szabadidejüket, szerepüket tanulhatják.

Az előadások előtt nem marad el ezúttal sem a hagyományos fanfárszó. *Vaszy Viktor* kompozíciója, a Szeged híros város szígnál estenként 8 óra 10, 20 és 25 perckor hangzik majd fel, közben nyolc óra 15 perckor órajáték csendül. (Ami a várakozás perceiben üdítő munka közben boszorkányos lehet: több alkalommal kénytelenek voltak megszakítani a próbát az alkalmatlan délutáni csen-

gés-bongás miatt.) Az utolsó két fanfár közt pedig hangosbemondó informálja közönséget az aznap esti produkció legfontosabb tudnivalóiról, a szünet várható időpontjáról. Az előadások hajszálpontosan fél 9-kor kezdődnek.

Változott a belépők rendszere is. Megszűnt a korábbi állandó belépő, sok félreértésre adott ugyanis okot, gyakran visszaéltek vele. Most mindenkinek elfoglaltságához igazították, s ennek megfelelően különféle színű emblémekkel jelölték a kártyákat. A nagyközönség a *Hont Ferenc Baráti Kör* (150 forintért megvásárolható) igazolvánnyal bármelyik próbán és főpróbán részt vehet, az előadásokon viszont nem jogosult helyfoglalásra. Egyszeri belépési engedély is kapható a próbákra, 20 forintért. Ezzel főleg a turistákra és alkalmi látogatókra gondoltak, akik szeretnének bepillantani a Dóm tere

Az ifjú Frankenstein

Új film

Amerikai film. Írta: *Gene Wilder* és *Mel Brooks*. Fényképezte: *Jerry Hirschfeld*. Zene: *John Morris*. Rendezte: *Mel Brooks*. Főbb szereplők: *Gene Wilder, Peter Boyle, Marty Feldman, Madeline Kahn, Cloris Leachman, Teri Garr* és *Kenneth Mars*.

Molnár Gál Péter, magyarán *M. G. P.* a legutóbbi *Mozgó Képek*-ben e film ürügyén pompás kis frankensteinológiai tractátát tett közzé, taglalván minden idők tán legnagyobb válsztékban földolgozott szörnyének alak- és stílusváltozatait. Ez a végre (tizenhárom esztendő után) hozánk is eljutott, *Mel Brooks*-féle variáns: alighanem, feltehetően a vonzóbb *Frankenstein*-darabok közül való lehet. Azért lehet és azért csak feltehetően, mert a szép kis rémalak-találkozást némiképp zavarja, hogy eme égtájon jámbor mozinézőnek frankensteinológiai világon semmiféle összehasonlítási alapja nem lehet. Nem állhatott ugyanis módunkban eddig az engem némileg és olykor a jó *Freinreisz* *Kareszra* emlékeztető teremtményt vázson látni. Így hát *Mel*

Brooks filmje, horrorparódiának apostrofáltván, a sok, kétségtelenül kitűnő, a gúliszemű *Igor* remek figurája, néhány helyzetkomikumra épülő, pompás jelenet, a mű természetes könnyedsége, biztos szakmai kézzel irányított stílusértéke okán feltétlenül dicsérendő.

Igenám, csakhogy fenti ellentmondás következtében: mit szólunk a torzképhez — ha nem áll módunkban roppant káros hatásmechanizmusától bölcs, felsőbb irányítású pedagógiával, céltudatos tiltással évtizedek hosszú sora óta el valánk szoktatva, így hát a professzor, *Igoron*, a kikapós asszisztensnőn, no, meg magán a szörnyszülttön sokkal könnyebb nevetgélni, mint remélődni. Bár én úgy vélem, ijedelemre egyetlen alapos ok mégis csak lehet. Lehet ellenőrizni: *Frankenstein* professzor a film elején ősei birtokára, Erdélybe utazik. Leszáll a vonatról. („Erdély következik!”, kiáltja a kalauz) az Erdély elnevezésű vasútállomáson. (!). E helységben, többször látni, az itteni nép viselete, a trottyos tiroli férfi és a skandináv (lappföldi?) női hacukák mérsékeltlen egzotikus vonásait egyesíti, egyfajta, jellegzetesen bugyuta amerikai derűben...

Domonkos László